

Lektorbladet

Per Thorvald Larsen
Ansvarlig redaktør

NEI TIL KONTORTID

Skoleverket står foran forhandlinger om ny arbeidstidsavtale fra 01.08.2003. Lærernes arbeidstid står under press fra alle kanter. Ingen annen yrkesgruppe har måttet finne seg i at arbeidstiden i tilsvarende grad er blitt offentlig debatttema. Stikkordene i debatten er blitt økt undervisningstid, mer binding av tid og kortere ferier.

Skolepakke 2 gav økt leseplikt mot høyere lønn. Paradoksalt nok blir den økte lønnen brukt som argument for å øke leseplikten ytterligere: ”Det er ingen grunn til å motsette seg en revisjon som binder lærerne til flere undervisningstimer enn de er forpliktet til å gjennomføre i dag”, skriver Aftenpostens lederskribent. Lesepliktsystemet blir utfordret av alternative læringsformer, der begrepet undervisning er på vei ut. Læreren skal være veileder for elevens selvstendige læringsprosess, uten at dette skal kalles undervisning. Dersom lesepliktavtalen forsvinner, frykter mange lærere at de vil måtte undervise mer, og at vilkårligheter vil råde. Dette er en helt berettiget frykt.

I arbeidslivet for øvrig er fleksible arbeidstidsordninger med fleksitid og hjemmekontor på vei inn. Det er ikke rart at lærerne blir frustrerte når man i skolens synes å ville gå den motsatte veien, ved å binde mer av lærernes tid på skolen. Lærerne risikerer rigide arbeidstidsordninger som vi kjenner fra industrien – uten at vi har de samme betingelser for overtid og vernebestemmelser som yrkene i industrien.

Vi frykter at andre lærerorganisasjoner og Utdannings- og forskningsdepartementet vil gå inn for kontortid for lærere. Arbeidstidsforhandlingene kan for en stor del bli ført av mennesker som sjelden ser en elev, og som ikke selv erfarer hvor slitsomt det er å undervise. Hensynet til selve yrkets egenart må veie tyngst når arbeidstiden skal organiseres. Dette vet Norsk Lektorlags forhandlere.

Heller ikke dagens arbeidstidsordning er god. Vi må derfor få en ny avtale som sikrer lærernes interesser som arbeidstakere, og som lar oss ta del i den generelle utviklingen mot mer fleksibel arbeidstid. Da må vi også få en øvre grense for hvor mye arbeid som kan pålegges dem som underviser. Læreren må ha tilstrekkelig tid til samarbeid med kolleger og til individuelt arbeid. For slikt arbeid burde eget kontor med pc vært et minstekrav.

At undervisningspersonalet har arbeidsvilkår som utvikler seg i tråd med arbeidslivet for øvrig, burde være en selvfølge. Vi kan bare godta en ny arbeidstidsavtale som er klart bedre enn den vi har i dag.

DAME FOR SIN HATT?

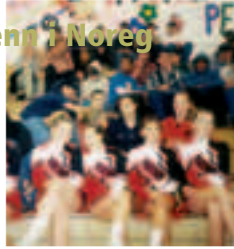
Lederen for styret i Læringscenteret heter Astrid Søggen. Som statssekretær for Gudmund Hernes var hun medansvarlig for innføringen av Reform 94.

Lederen for Kvalitetsutvalget heter Astrid Søggen. Når bindingen mellom Læringscenteret og Kvalitetsutvalget er så klar, er det nærliggende å tro at Kvalitetsutvalgets innstilling kan bli preget av Læringscenteret. Man trenger ikke skifte hatt når veien er kort.

►► Tøffare krav til lærer og elev i USA enn i Noreg

►► Læringscenteret – mer enn eksamen

Reportasje:

Klar tale fra Elvebakken:	
- Vi vil ikke ha kontortid	4
Slutt på all mobbing om to år?	5
Tøffare krav til lærer og elev i USA enn i Noreg	6

Fagtorget:

Læringscenteret – mer enn eksamen	11
Kvalitetsutvalget – hva nå?	15

Organisasjonsstoff:

Fra Sentralstyret: 1000 medlemmer i Norsk Lektorlag	10
Ikke bare for videregående skole – Norsk Lektorlag vokser i grunnskolen og utenfor skoleverket	18
Tusenfryd i Tønsberg	19

Lesertorget:

Konkurransementaliteten i skolen fortsatt død	22
---	----

Faste spalter:

Tid for bok	20
Adresser i Norsk Lektorlag	23

Forsidebildet: Denne vinterstemningen fra Nordmarka ved Oslo får oss vel til å tenke på at julen og vinteropplevelser står for døra. Redaksjonen ønsker leserne god jul og godt nytt år!

Foto: Øivind Larsen

LEKTORBLADET

Medlemsblad for
Norsk Lektorlag
Nr. 5 - Des. 2002 • 1. årgang
ISSN: 1503 – 027X

Keysers gate 5, 0165 Oslo
Tlf. 23327994

Fax 23327990

E-post:
lektorbladet@norsklektorlag.no

Ansvarlig redaktør:

Per Thorvald Larsen

Redaktørens telefon: 48263310

Årsabonnement: kr. 280,-

Annonser: (Priser på forespørsel)

ALIANZE

v/ Øyvind Larsen

Prestevn. 5, 1605 Fredrikstad

Tlf. 69301720 – 97692103

Fax. 69301725

E-post: oyvin@mediaplan.no

www.mediaplan.no

Utgivelsesplan 1. halvår 2003:

Nr. 1-03: 14.02

(Materiellfrist 23.01)

Nr. 2-03: 04.04

(Materiellfrist 12.03)

Nr. 3-03: 06.06

(Materiellfrist 15.05)

Design & trykk: Flisa Trykkeri AS
ane.marte@flisatrykkeri.no

Fra innholdet

KLAR TALE FRA ELVEBAKKEN:

Vi vil ikke ha kontortid!

Noen av medlemmene på Elvebakken videregående skole i Oslo: F.v.: Anne Siri Englie, Geir Bugaarden, Jorunn Løvoll, Ellen Arnesen, Sissel Stokkedal, Asgeir Siverson, Harald Eriksen og Kjell Aune. De åtte øvrige medlemmene var på kurs da bildet ble tatt.

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norskleksorlag.no

Foto: Per Thorvald Larsen

– Vi vil ikke ha en ny arbeidstidsavtale som sidestiller undervisningstid med kontortid, sier Norsk Lektorlags medlemmer ved Elvebakken videregående skole i Oslo i en samtale med Lektorbladet. – Arbeidslivet ellers innfører nå mer fleksible arbeidstidsordninger, mens vi i skolen går i motsatt retning. Gjennom Skolepakke 1 og 2 har lærerne gitt slipp på fleksibilitet og fordeler. Nå må vi ha noe igjen. Vi må kreve respekt for profesjonen vår. Lærerne i klasserommet vet best hva det vil si å undervise, sier skoletillitsvalgt Ellen Arnesen.

LESEPLIKTEN MÅ BEHOLDES

Medlemmene ved Elvebakken videregående skole frykter at forhandlingene om ny arbeidstidsavtale i skoleverket fra 1.8.2003 skal ende opp med kontortid for lærerne, kortere ferier og mindre fleksibilitet. - Vi må ikke få en arbeidstidsordning med kontortid fra 8 til 1530 med f.eks. 5 timer undervisning og 3 timer forberedelsestid – alt etter som hva som passer på skolen den dagen. Arbeidstidsavtalen må være forutsigbar, slik at det ikke er tilfeldig hvor mange timer undervisning du har i en arbeidsuke, sier Geir Bugaarden. - Derfor er det så viktig at vi har leseplikt. Denne sikrer oss mot tilfeldigheter. Uten lesepliktav-

tale vil vi helt sikkert bli pålagt mer undervisning, mener Bugaarden.

Bugaarden føyer til at all kvalitetssikringen av undervisningen nå paradoksalt nok tar så mye tid at kvaliteten på undervisningen blir dårligere. Vi må ikke bli mer opptatt av å dokumentere enn å gjøre, sier han.

NYE ARBEIDSMETODER KREVER FLEKSIBILITET

Sissel Stokkedal mener at dagens arbeidstidsavtale er lite fleksibel. Den legger hindringer for pedagogisk utviklingsarbeid. I hennes fagområde Media og kommunikasjon jobber elevene med

prosjekter ut fra deadline, noe som gjør at både elever og lærere må være fleksible. Arbeidet må noen ganger gå ut over kvelden. Undervisningen er også mye nettbasert. – Får vi fast kontortid, blir slike arbeidsmetoder vanskelige, sier Sissel Stokkedal. – Som lærer må man være kreativ, fortsetter Stokkedal. De gode ideene kan komme når som helst - det er ikke sikkert de kommer mellom 8 og 16!

ARBEIDSTIDSAVTALEN MÅ TA HENSYN TIL EGENARTEN VED Å UNDERVISE

– Vi må fokusere mye mer på arbeidets egenart, sier Anne Siri Englie. Veiledning av elever er også undervis-

ning og er like krevende som en forelesning eller klassesamtale. De som tror at undervisning bare består i at lærerne prater selv og står ved tavla, har ikke vært i skolen på mange år, sier Englie.

– Det blir tenkt altfor lite på hvor slit-
somt det er å undervise sammenliknet
med å ha andre arbeidsoppgaver i sko-
len, skyter Harald Eriksen inn. Etter for
eksempel 5 undervisningstimer er man
sliten og jobber ikke videre effektivt med
forberedelser eller retting. Man trenger

rett og slett en pause før man kan
jobbe videre, mener Eriksen. – Tid til
individuelt for- og etterarbeid og per-
sonlig faglig oppdatering er helt nødven-
dig. Knappt noen skole har fysiske
arbeidsforhold som gjør at alt slikt arbeid
kan skje på skolen.

UNGE LÆRERE BLIR SKREMT BORT

Lærerne på Elvebakken tror at Norsk
Lektorlags forhandlere står foran en for-
midabel oppgave hvis de skal hindre at
gode sider ved dagens arbeidstidsord-

ning blir borte. – I andre yrker gir man
arbeidstakerne økt fleksibilitet for å min-
ske sykefraværet og øke de ansattes triv-
sel.

Innfører man kontortid, blir mange unge
skremt bort fra læreryrket, sier Asgeir
Siversen - ett av de seksten engasjerte
medlemmene av Norsk Lektorlag på
Elvebakken videregående skole.

I debatten om kontortid for lærerne er det
ingen tvil om hvor vi har NLLs medlem-
mer på Elvebakken!

SLUTT PÅ ALL MOBBING OM TO ÅR?

Det har vakt debatt at statsminister Kjell Magne Bondevik har undertegnet et manifest mot mobbing sammen med KS, Foreldreutvalget for Grunnskolen (FUG), Utdanningsforbundet og Barneombudet. De som undertegnet manifestet, har forpliktet seg til å arbeide for en nullforekomst av mobbing innen 2 år.

Manifestet ble undertegnet ved en høytidelig seremoni med samlet pressekorps til stede på Voksenåsen den 23.9. På direkte spørsmål fra Lektorbladet svarte statsministeren at det ikke var avsatt noen ekstra midler til denne kampanjen. – Dette dreier seg om holdninger, spesielt hos lærerne, sa Bondevik. Ingen andre lærerorganisasjoner enn Utdanningsforbundet var invitert til å undertegne manifestet.

Lederen for Norsk Lektorlag, Henning Wold, sier i en kommentar til Lektorbladet at han mener at dette saks-
komplekset til enhver tid må stå i fokus i skolen, og at han på denne bakgrunnen synes at 2-årspektivet virker noe underlig. – Parallelt med antimobbearbeidet i skolen er det viktig at samfunnet tar et oppgjør med den destruktive mobbehumoren som har fått utvikle seg over år. Denne gir nemlig et meget uheldig signal til potensielle mobbere, avslutter leder Henning Wold.

Statsminister Kjell Magne Bondevik gransker manifestet mot mobbing før han undertegner. Burde han ha gransket om denne kampanjen har realistiske mål?
Foto: Per Thorvald Larsen

Foto: Anbjørg Igland

Graduation Day i juni 2002.
4. klassingane tar avskil med skolen. Dei opplever meir høgtid enn vår russ.

Tøffare krav til lærar og elev i USA enn i Noreg

Av Anbjørg Igland

Heime igjen etter eit år som lærar ved ein vidaregåande skole i USA fortel Anbjørg Igland her om korleis ho opplevde dette skoleåret på godt og vondt. Igland har interessante samanlikningar mellom amerikansk og norsk skole. " - Om vi kombinerte nokre av dei tøffe krava i amerikansk skole med det som er vellykka i den norske skolen, hadde vi kanskje fått heva nivået i den norske skolen", skriv Igland. Anbjørg Igland har engelsk hovudfag og er lektor ved Bergen yrkes-skole.

Det er tøffare å vere lærar og elev i USA enn i Noreg. Siste skoleåret hadde eg Fulbright-stipend og underviste ved McKinleyville High School, ein typisk amerikansk vidaregåande skole i utkanten av den mindre universitetsbyen Arcata på nordkysten av California, ein biltur på ca. fem timar langs highway 101, nord for San Francisco.

Så tøft er det å vere lærar i USA at dei sluttar etter eit gjennomsnitt på fire-fem år og går over i andre yrke. Det er same debatten der borte som her: Lærarane synest at dei ikkje får betalt for den jobben dei gjer. Men i USA har kvar lærar sitt eige klasserom med sin eigen PC, og elevane kjem til deg. Dette er noko som eg saknar i norske skolar. Ved Bergensskolen der eg jobbar, har dei stua 25 all-

mennfaglærarar inn på eit lite felles arbeidsrom der dei må dele fire meir eller mindre ubrukelege PC-ar.

IKKJE FRIMINUTT

Lærarane har 25 timar undervisning kvar veke, dvs. fem timar pr. dag med same timeplanen kvar dag. Kvar undervisningstime er på 55 minutt, og det er ikkje friminutt. Medan læraren gjer seg

klår til å ta imot neste klasse, brukar elevane dei fem minutta som er mellom kvar undervisningstime til å kome seg på plass i neste klasserom hos neste lærar. Men både lærarar og elevar har ein times lunchpause midt på dagen. I tillegg har lærarane ein førebuingstime i løpet av skoledagen, så total skoletid er sju timar om dagen. Alle startar og sluttar skoledagen samtidig, 08.15 – 15.15.

ENORMT PENSUM

Eg underviste i engelsk. Eg var spent på korleis eg, som norsk, ville bli akseptert som engelsklærar blant elevane, spesielt blant dei eldste seniorane (4.klassingane). Men akkurat det skulle vise seg å gå veldig greitt. Eg lurar på korleis norske elevar ville mottatt ein norsklærar med amerikansk som morsmål og som berre hadde studert seg til norskkunnskapane sine?

Eg har alltid vore imponert over amerikanske politikarar som slår om seg med samanlikningar i form av sitat frå klassiske verk som *Julius Caesar* og *Hamlet* etc. i den politiske retorikken sin. Men no trur eg at eg ser samanhengen – amerikanske elevar er konfotrerte med store mengder klassisk litteratur på skolen. Elevane er omgitt av det på skolen.

I USA er alt stort, også pensum. Dei har eit enormt pensum, mykje, mykje meir enn her i landet. Ein 2. klasse las fem-

seks romanar, ei mengd med dikt og noveller i tillegg til eit par kjende skodespel av Shakespeare. Det eine litterære verket avløyste det andre i eit forrykande tempo og blei vanlegvis avslutta med essayskriving. Med dette opplegget var arbeidet i helgene sikra, både for elevar og lærarar. Store delar av laurdag og søndag brukte eg til å rette. Det positive oppi det heile var at eg ikkje sat i isolasjon heime og retta, men på kafe.

I USA er det mange deilige, røykfrie kafear med deilig kaffi og muffins i alle variantar, og store, praktiske bord der folk som studerer og underviser, samlar seg for å jobbe. Sjølv sagt vart det litt sosialt også med litt prating innimellom rettinga med dei som sat i nærleiken. Eg skulle ønske at det var meir tradisjon for slikt i Noreg, men her er kafeane førebels for optatt av å vere trendy, og så den uuthaldelege røyken då.

KONKURRANSE OG KARAKTERJAG

High School er obligatorisk og går over fire år og tilsvarende her i landet siste klasse i ungdomsskolen og tre i vidaregåande. Eg hadde 1., 2. og 4.klasse. 4.klasse var mest interessant. Det er siste året før elevane skal på universitet, og det er ein kamp for å få dei beste karakterane, få dei beste stipenda og å kome inn på det beste universitetet. (Nokre går vidare på "Community College", som er mindre krevjande enn universitet.) Dei fles-

te som kvalifiserer seg frå ordinære, såkalte "college prep."- klassar, held fram med høgare utdanning (universitet eller college). Det finst mange typar stipend som finansierer universitetsutdanninga, og ein stor del av undervisninga i 4.klasse går ut på å lære elevane til å formulere goda stipendsøknader, der dei og må inkludere essay.

At USA er eit konkurransesamfunn, merker ein ikkje minst i skolen. Elevane blei stadig testa, nasjonale og statlege testar måtte gjennomførast med visse mellomrom for å samanlikne skolane. Resultata til elevane er avgjerande for kor mykje pengar skolen får neste år. Blir resultatet ekstremt dårleg, kan heile skoleleiinga risikere å bli skifta ut. Minner dette litt om utspel frå utdanningsminister Clemet?

UMOTIVERTE ELEVAR

Ein av dei store forskjellane mellom amerikansk og norsk vidaregåande skole er at norske elevar kan velje yrkesretta utdanning, medan i USA er seriøs yrkesretting umogleg før på collegenivå. Det einaste som dei får på High School, er litt snekring og matlaging som valfag. Eg opplevde at USA har mange umotivererte elevar som ikkje har kapasitet til å ta innover seg det enorme pensumet. Dette problemet blir løyst ved å opprette spesialklassar som får mindre pensum, og som bruker lengre tid og har spesial-

4. klassen min! Foto: Anbjørg Igland.

Skolens egne elever er Cheering girls for fotballaget ved skolen. Her viser dei kva dei kan på Rally, ei elevoppvisning. Foto: Anbjørg Igland.

pedagogiske opplegg i gjennomgåinga av stoffet. Ein av dei fem klassane som eg hadde, var ein spesialklasse. Det var eg ikkje førebudd på. 22 elevar med disiplinproblem og læreveskar i denne klassen førte til at eg måtte bruke mykje av tida og energien min til møte med skoleadministrasjonen, foreldre osv. Eg trudde at eg skulle møte veggen, men heldigvis fekk eg endra timeplanen, og andre overtok denne klassen etter jul. Dermed fekk eg eit mykje meir positivt siste semester.

PROSJEKTARBEID OG SKOLEAVSLUTNING

I staden for spesialklassen sette eg i gang eit prosjektarbeid om Noreg. Eg henta informasjon frå Internett og laga to ressurspermar med tema om alt frå norsk immigrasjon i Amerika til vikingar, politikk, turisme, næringsliv, olje og skisport i Noreg. Målet var at både lærarar og elevar skulle bruke denne norske "pakka" til framtidige prosjekt om Noreg. Eg besøkte også alle klassane på

skolen og viste video og fortalde om Noreg.

Akkurat som vi har sett på mange Hollywood-filmar, var avslutninga av skoleåret for seniorane (4.klasse), såkalt "Graduation Day", ein spesiell og flott seremoni med mange pompøse talar. I tråd med tradisjonen var lærarane og alle elevane kledde i svarte kapper og svarte hattar. Det var faktisk litt trist å ta avskil med desse elevane som eg hadde kjempa med kvar dag heile skoleåret.

PRESTISJE I SPORT OG SKOLEAVIS

I den amerikanske skolen er sport viktig. Dei har ein time fysisk aktivitet kvar dag. I tillegg har skolane egne fotballag (amerikansk fotball), men for å kome med på laget, må ein vere flink i teoretiske fag også. I USA har alle High Schools med respekt for seg sjølv skoleavis som kjem ut ein gong i månaden. Skoleavis er eit av fleire valfag. Det ligg prestisje i skoleavisa, og det er elevar

som har vist at dei kan skrive godt, som har dette faget.

HAR NORSKE SKOLAR NOKO Å LÆRE FRÅ USA?

Sjølv om eg ikkje ønsker meg amerikanske tilstandar, merker eg at vi her i landet har sakka akterut utdanningsmessig. I Noreg har vi gått for langt med ikkje å stille krav til elevane. I forhold til USA har vi lite litteratur i norsk skole, og vi verdset ikkje litteratur som viktig i daning av eit menneske. Her i landet er elevdemokratiet stort, og elevane har ansvar for eiga læring. I USA er lærarane autoritære, og elevane er ikkje med på å bestemme undervisningsopplegget. Ein annan forskjell er at her i landet er vi spesielt opptatt av dei svake elevane, og flinke elevar får ikkje nok utfordringar. I USA er dei kanskje mest opptatt av de flinke elevane. Der separerer ein flinke og svake elevar, og på den måten får begge grupper tilpassa pensum, medan differensieringa i Noreg skal skje inna-

for klassen.

Konklusjonen på dette meiner eg er den gyldne middelvegen. Ein mellomting mellom undervisningsopplegget i Noreg og USA hadde vore passeleg. Om vi kombinerte nokre av dei tøffe krava i amerikansk skole med det som er vellykka i den norske skolen, hadde vi kanskje fått heva nivået i de norske skolen.

SVÆRT LÆRERIKT

Skoleåret i USA var svært lærerikt. Fagleg lærte eg utruleg mykje. Før eg reiste, og parallelt med undervisninga i USA, måtte eg lese meg opp på mykje litteratur som eg ikkje hadde undervist i og knapt hadde lese sidan engelsk mellomfag og hovudfag ved universitetet her i Bergen. Etter dette året i USA kjenner eg meg sjølvsagt mykje tryggare på Shakespeare og mykje anna i den klassiske engelske litteraturen, men eg skulle berre ønske at eg kunne få brukt desse kunnskapane meir i den norske skolen.

I USA har dei like mange og lange skoleferiar som i Noreg. Hadde det ikkje vore for feriane, hadde eg nok ikkje overlevd. I alle feriar reiste eg på kryss og tvers. Eg visste at USA er stort, og at eg ikkje kunne rekke over alt, men eg fekk likevel sett mykje, og eg fekk møtt mange interessante menneske. Då eg

besøkte New Orleans, for eksempel, fekk eg oppleve dei store kontrastane mellom sørstatane og California.

Amerikanarane er omgjengelege og hyggelege – alle seier ”hi” og ”how are you”. Vi har ein tendens til å oppfatte den amerikanske veremåten som overflatisk. Men her i landet går folk forbi kvarandre og oppfører seg som om dei passerer, er usynleg om dei ikkje kjenner personen frå før.

MISLIKAR Å KOMME TILBAKE TIL RØYKE – NOREG

Etter å ha vore eit år i USA er det forferdeleg å kome tilbake til Noreg og all røyken. Dei amerikanske elevane mine og dei norske elevane til min amerikanske kollega Jim McCarthy (den amerikanske Fulbright-læraren som underviste i mi stilling her medan eg var i USA), utveksla norsk og amerikansk kultur via e-post og rapportskriving. Dei amerikanske elevane var sjokkerte over at norske elevar kunne røyke i skoletida og på skolen sitt område – slikt er uhørt i California. Når du er i California, føler du at røyking ikkje eksisterer. Det har vore totalforbod mot røyking i minst 10 år, også på restaurantar, barar og hotell. Lovverket er strengt og utan unntak, og dei få som røyker, har akseptert at dei ikkje har lov. Her heime derimot er

fokus framleis på røykarane, og det er røykarane som set premissa. Vi burde sende alle skoleleiarar og dei ansvarlege i restaurantbransjen til California i ein månad og sjå kva som skjer når dei kjem heim att.

FAKTA OM FULBRIGHT-PROGRAMMET

Fulbright internasjonale utdanningsprogram er USAs flaggskip. Det vart introdusert av senator William Fulbright og lovfesta i 1946 av president Harry Truman. Programmet skal styrke forståinga mellom menneske i USA og andre nasjonar. I dag opererer programmet i 140 land verda over, og Noreg er eitt av dei. Programmet inkluderer ei rekke område innan forskning og undervisning. Det blir sendt to-tre lærarar frå Noreg til USA kvart år.

For nærare opplysingar sjekk nettsida til Norway Fulbright Foundation for Educational Exchange: <http://fulbright.no>.

I biblioteket. Foto: Anbjørg Igland

1000 medlemmer i Norsk Lektorlag EN FAGFORENING I FREMGANG

Norsk Lektorlag ble stiftet 22. november 1997 etter at flere lektorer lenge hadde arbeidet for å få på plass en egen lektorforening tilsluttet en hovedsammenslutning. At Lærerforbundet ble dannet i 1992-93, var det absolutte "point of no return" for mange lektorer. Etter at Norsk Lektorlag ble tatt opp som medlem i Akademikerne i mars 2001, har organisasjonen doblet medlemstallet og har nå 1000 medlemmer. Vi er nå en godt etablert fagforening med sekretariat, forhandlingsrett, fulle faglig-politiske rettigheter og samarbeidsavtaler som gir gunstige medlemsfordeler.

Et annet eksempel på fremgangen for Norsk Lektorlag er at vi på kort tid har etablert fylkeslag i alle landets fylker. Sogn og Fjordane Lektorlag, som ble stiftet 31. oktober, er det 19. fylkeslaget. Det er også gledelig å registrere at lektorer fra andre deler av offentlig sektor enn skoleverket finner NLL interessant og melder seg inn. Under de lokale lønnsforhandlingene denne høsten har det for øvrig for disse grupper vært et utstrakt lokalt samarbeid mellom ulike Akademikerforeninger. Flere lektorer ansatt i private skoler har også meldt seg inn og funnet seg til rette i vår organisasjon det siste året.

Skolen under press fra alle kanter

Lærere/lektorer er i dag under et økende press – både fra medier, skolepolitikere, foreldre, elever og samfunnet for øvrig. NLLs primære mål og oppgave er her selvsagt å støtte og ivareta det enkelte medlemmets interesser.

Svært mange er bekymret for gjennomsnittselevenenes middelmådige nivå i sentrale skolefag, som PISA - undersøkelsen viste. Disse bekymringene deler NLL fullt ut. Det er derfor et paradoks at Stortinget samme år som disse internasjonale undersøkelsene presenteres, vedtar en kortere lektorutdannelse som vil gi svekket faglig kompetanse.

Nye skolemodeller fra Sverige har de siste år blitt lansert som revolusjons-

rende løsninger. Skoleledere og toneangivende skolepolitikere valfarter til forsøksskolene for å beskue hvordan en skole uten klasserom og tavle fungerer. Rapporter tyder på at den faglig kompetente lærer/lektor i disse forsøksskolene blir gradvis redusert til en slags veileder og rådgiver, og skoleeiere etterspør bredkompetanse på bekostning av dybdekompetanse. NLL er ikke fremmed for at elementer fra disse nye modellene kan skape et bedre læringsmiljø, men det er naivt å tro at kunnskap erverves på noen annen måte enn gjennom hardt og systematisk arbeid. Faktum er at i vårt kompliserte og omskiftelige samfunn trengs den faglig sterke lærer/lektor mer enn noen gang!

Mange utfordringer i 2003

Neste år vil bringe store utfordringer for Norsk Lektorlag. I februar – mars 2003 skal det som kjent gjennomføres forhandlinger mellom Utdannings- og forskningsdepartementet og lærerorganisasjonene om ny arbeidstidsavtale for lærere/lektorer. Alt tyder på at disse forhandlingene vil bli krevende.

Videre skal Kvalitetsutvalget den 1. april legge frem sin hovedinnstilling. Denne vil trolig inneholde forslag til store strukturelle endringer for skoleverket med betydelige konsekvenser for både undervisningspersonell og elever.

Det er også nå trolig flertall på Stortinget for at Kommunenes Sentralforbund blir lærernes forhandlingsmotpart etter at Arbeiderpartiets landsmøte vedtok dette. Hva dette innebærer i praksis, er for tidlig å si noe sikkert om, men man kan frykte en mindrelønnsutvikling for lærere/lektorer dersom den dårlige økonomien i kommuner og fylkeskommuner kobles sammen med lønnsdannelsen for undervisningspersonalet.

Da dette er årets siste nummer av Lektorbladet, vil jeg ønske alle våre medlemmer og lesere en god jul og et riktig godt nytt år og samtidig takke for det året som nå går mot slutten!

Hennig Wold

Foto: Øivind Larsen

Henning Wold er leder for Norsk Lektorlag

Læringscenteret

– MER ENN EKSAMEN

Av Lisbeth Falling, Læringscenteret.

Læringscenteret ble opprettet 1.9.2000 etter vedtak i Stortinget. Store deler av fagpersonellet fra avdelingen for videregående opplæring og grunnskoleavdelingen i det daværende KUF ble overført til Læringscenteret. Hele Eksamenssekretariatet og Nasjonalt Læremiddelsenter gikk samtidig inn i Læringscenteret. Læringscenteret er direkte underlagt Utdannings- og forskningsdepartementet og har et eget styre med 5 medlemmer. Skoledirektør Astrid Søgne i Oslo er styreleder. Søgne er også av leder for Kvalitetsutvalget.

Lektorbladet har bedt Læringscenteret om å presentere seg selv for Lektorbladets lesere. Denne artikkelen er skrevet for Lektorbladet av rådgiver Lisbeth Falling på vegne av Læringscenteret. Læringscenteret bruker betegnelsen "grunnopplæring" om både grunnskole og videregående skole. Red.

Mange forbinder Læringscenteret med eksamensavvikling i videregående opplæring og avgangsprøvene i grunnskolen. Men det som kanskje ikke så mange vet, er at Læringscenteret er det sentrale informasjons-, evaluerings- og utviklingscenteret for hele grunnopplæringen i Norge. Kvalitetsutvikling og kvalitetssikring er to sentrale stikkord.

Lisbeth Falling er rådgiver i Læringscenteret
Foto: Cathrine von Porat

Fagtorget

Noe av formålet med å opprette Læringscenteret høsten 2000, var å bygge opp en sterk faglig kompetanse til støtte for alle som arbeider innenfor norsk utdanning. Helheten og sammenhengen i grunnopplæringen skal ivaretas og videreutvikles. Læringscenteret har det operative ansvaret for å gjennomføre utdanningspolitikken på nasjonalt plan innen grunnopplæringen, og er faglig premissleverandør for Utdannings- og forskningsdepartementet. Grunnskole og videregående opplæring er prioriterte nedslagsfelt, men Læringscenteret får stadig flere oppgaver knyttet til kompetanseheving for lærere.

I tillegg til å utvikle og distribuere eksamensoppgaver både i grunnskole og videregående opplæring spenner Læringscenterets oppgaver vidt. Vi utvikler læreplaner og kartleggings- og vurderingssystemer som for eksempel Elevinspektørene og kartlegging av leseferdigheter.

Læringscenteret utarbeider den årlige Tilstandsrapporten fra Utdanningssektoren. Vi koordinerer norsk deltakelse i

internasjonale komparative undersøkelser. Senteret gir oppdrag til forskning, gjør statistikkarbeid og har nasjonal prosjektledelse for store utviklingsprosjekt som Differensieringsprosjektet og PILOT m.m.

Læringscenteret jobber også med utvikling, informasjon og evaluering av læremidler, spesielt innenfor områdene elever med særskilte behov, læremidler for språklige minoriteter, læremidler innen smale fag, samt digitale læremidler.

Stor kontaktflate

Læringscenteret har om lag 130 ansatte og holder til på Tøyen i Oslo. Vi har en stor kontaktflate med samarbeidspartnere over hele landet og internasjonalt. Svært mye av informasjonen, tilbudene og kommunikasjonen foregår via elektroniske medier slik at man med letthet kan nå oss fra alle deler av landet. Læringscenteret har eget bibliotek som er en del av det norske biblioteksnett.

Læringscenterets satsningsområder

Styret for Læringscenteret har fastsatt et eget strategidokument for Læringscenteret som bygger på visjonen om

Læringscenteret skal bidra til å gjøre Norge som en ledende kunnskapsnasjon og gi grunnlag for utformingen av framtidens utdanningspolitikk.

I perioden 2002 – 2004 skal det satses spesielt på:

- Den gode kunnskapen
- Et inspirerende læringsmiljø
- Teknologiutformingen
- Helhet og mangfold
- Vurdering og kvalitetssikring
- Dialogen

Når det gjelder den gode kunnskapen, blir det stadig viktigere å se kunnskapsutvikling som en del av den livslange læringen. Det er den gode, grunnleggende kunnskapen som skal gi det enkelte menneske kompetanse og kulturell ballast til å møte dagens og framtidens utfordringer. Den gode kunnskapen bygger på grunnleggende verdier som demokrati, likeverd, toleranse og internasjonalt medansvar. Grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning og bruk av informasjonsteknologi er et nødvendig fundament for utvikling av den gode kunnskapen.

Khadija Søvik ønsker velkommen til Læringscenteret. Foto: Lisbeth Falling.

Læringscenteret har høy beredskap på å utvikle læreplaner som klargjør målene for opplæringen og sikrer god sammenheng i opplæringsløpet. Det arbeides for tiden med et grunnlagsdokument for utarbeiding av læreplaner som skal møte dagens politiske virkelighet. Dokumentet skal gi grunnlag for utvikling og kritiske vurderinger av læreplanenes funksjonalitet.

Et inspirerende læringsmiljø er en betingelse for god læring. Den enkelte skal møtes på sine vilkår og utfordres gjennom oppgaver, arbeidsmåter og samværsformer som gir rom for positive erfaringer, utvikling av selvtillit og tro på egne evner. For at et slikt læringsmiljø skal utvikles og vedlikeholdes, må de som har sitt virke i opplæringen, ha bred kompetanse og forståelse for sammenhengen mellom system og personlig innsats.

Læringscenteret skal samle og systematisere kunnskap og erfaringer om utfordringer og problemer knyttet til elever og lærlingers lærings- og oppvekstmiljø, spre kunnskap om og støtte tiltak som motvirker problemfylt adferd, og stimulere til utvikling av modeller for løsning av konflikter i læringsmiljøet. Målet for dette arbeidet er å oppnå nulltoleranse i forhold til vold, mobbing og rusproblemer.

Teknologiutfordringen i samfunnet og den kompetansen som kreves for å møte den, skal også reflekteres i skolen. De pedagogiske og faglige utfordringer globalisering og ny teknologi gir, er høyt prioritert i Læringscenterets arbeid. Det arbeides med styrking av teknologi- og realfagene. Læringscenteret vil stimulere lærerne til pedagogisk nytenkning ved å ta i bruk de muligheter ny teknologi åpner for. Det satses mye på å utvikle digitale læremidler.

Helhet og mangfold er en forutsetning for en bred kompetanse som grunnlag for livslang læring. Opplæringssystemet

Læringscenteret har lokaler i Kolstadgata 1 på Tøyen i Oslo. Foto: Lisbeth Falling.

skal gi tilbud om likeverdig opplæring av høy kvalitet til alle uavhengig av kjønn, bosted, etnisk og sosioøkonomisk bakgrunn. Opplæringstilbudet skal være tilpasset den utdanningssøkendes behov og være tilrettelagt den enkeltes evner og livssituasjon i et livslangt læringsperspektiv. Med dette som bakgrunn er det nå åpnet opp for en rekke forsøk i skole og fagopplæring.

Vurdering og kvalitetssikring er viktige størrelser for å justere utdanningens retning. Læringscenteret skal legge til rette for lokal utvikling av skole- og bedriftsbaserte vurderingsordninger. Utviklingen av elektroniske informasjons- og rapporteringssystemer til bruk i lokal kvalitetsutvikling er et ledd i dette arbeidet. Læringscenteret jobber med å utvik-

le gode systemer for informasjons- og kunnskapsflyt mellom staten, kommunal sektor, arbeidslivets organisasjoner og allmennheten.

Kvaliteten i opplæringstilbudet skal sikres gjennom bruk av ulike kartleggingsmetoder og internasjonale kilder. Læringscenteret utarbeider verktøy og instrumenter for bruk på ulike nivåer i kvalitetssikringen.

Dialogen er et viktig verktøy for kunnskapsspredning og erfaringsutveksling. Læringscenteret skal være et knutepunkt i utdanningssektoren. Dialog og kommunikasjon skal være institusjonens fremste virkemiddel for å nå de strategiske mål. Gjennom samhandling med sentrale aktører på alle nivåer og bygging av nett-

verk og møteplasser skal Lærings-senteret sikre at alle parter i sektoren blir hørt, og at aktuell og viktig informasjon når ut i rett tid til alle sentrale aktører. Dialogen omfatter også samhandling og samarbeid nordisk og internasjonalt. Lærings-senteret legger aktivt premisser for utforming av utdanningspolitikk gjennom denne dialogen.

Lærings-senterets tjenester

Lærings-senteret har et omfattende tilbud av publikasjoner og materiell som kan bestilles direkte på Internett. Du kan søke, finne informasjon og bestille på Lærings-senterets bestillingstorg på <http://bestilling.ls.no>

Mímir er Lærings-senterets nyhetsmagasin. Mímir inneholder aktuell informasjon fra Lærings-senteret og fra de områdene vi arbeider med. Her finner du nyheter og reportasjer, informasjon om nettsteder, publikasjoner, læremidler og spesielle tiltak med videre. Vi presenterer også ny forskning og rapporter fra ulike prosjekter.

Mímir lages i 6 utgaver per år og er gratis for mottakerne. Magasinet sendes til alle skoler, kommuner, fylkeskommuner, statens utdanningskontorer, departementer, offentlige institusjoner, PP-tjenesten, presse, organisasjoner med flere. Det er mulig å abonnere på bladet, og du kan også lese det på vårt nettsted <http://www.ls.no>

En rekke nettsteder og informasjonssider er forankret i Lærings-senteret og har direkte lenker fra Lærings-senterets nettsted (<http://www.ls.no>), f.eks: Læreplandatabase, utlånsordning for lydbøker, egne sider om utdanningsstatistikk, YOU – Yrke og utdanning, Samtak, pptNett, Nettverk for miljølære, Differensieringsprosjektet, PILOT, Rådgivningstjenesten for Skoleanlegg, Elevinspektørene.

Lærings-senteret lanserte i begynnelsen av september Møteplassen for lærings-

og oppvekstmiljøet (<http://lom.ls.no>). Møteplassen er et tiltak for å bedre kvaliteten på og tilgjengelighet til informasjon- og veiledningstjenester og arbeidet med å sikre alle elever et trygt og stimulerende lærings- og oppvekstmiljø. Målgruppen er lærere, skoleledere og skoleeiere, samt skolens rådgivningstjenester. Tre utviklingsområder er prioritert og synlige på nettstedet: 1) Et godt psykososialt miljø og god sosial kompetanse, 2) Et godt fysisk miljø 3) Demokrati, verdivalg og medvirkning.

Ressursbanken (<http://ressursbanken.ls.no>) er et nettsted som skal gi skoler og lærebedrifter, kommuner og fylkeskommuner praktisk hjelp med å gjennomføre systematisk egenvurdering av opplæringen. På nettstedet finner du informasjon om sentrale prosjekter og rapporter, diskusjonsplasser, samt en verktøykasse med hjelpemidler og erfaringer fra arbeid med lokal vurdering av opplæringen i skole eller lærebedrift.

Lærings-senteret administrer også Skolenettet (<http://skolenettet.no>), som er en internettportal skreddersydd for elever, lærere, foreldre og andre som er interessert i skole og læring. I det daglige arbeidet er det et team i Lærings-senteret som arbeider med koordinering, utvikling og drift av nettstedet.

Skolenettet har knyttet til seg fagmiljøer og spesialkompetanse som utvikler og vedlikeholder de ulike ressursene. En del av stoffet er utviklet spesielt for Skolenettet, og en del er kvalitetssikrede lenker til eksterne ressurser. Skolenettet, eller fagfolk Skolenettet har knyttet til seg, evaluerer innholdet kontinuerlig.

Skolenettet gir tilgang til en lang rekke nettsteder om ulike sider ved skole og læring. Innholdsområder på Skolenettet er tilgjengelige gjennom emne- og fagkatalogen, men et utvalg er i tillegg listet opp på forsiden. Her finner man blant annet egne nettsider om IKT i skolen, digitale læremidler, særskilt tilrettelagt

opplæring og eget nettsted for språklige minoriteter.

Kvalitet i norsk utdanning

1990-tallet var preget av de store reformene. Reform-94 var i hovedsak en strukturreform som ryddet i et uoversiktlig tilbud, spesielt innenfor yrkesfaglige studieretninger. Hovedhensikten var at ungdom skulle kunne velge en studieretning med rett til videre påbygging fram til en avsluttet kompetanse; studiekompetanse, fag-/svennebrev eller annen yrkesfaglig kompetanse.

Et knippe med felles allmenne fag ble lagt inn i alle grunnkurs og videregående kurs I, slik at grunnlaget for studiekompetanse ble lagt også i de yrkesfaglige studieretninger. Den største nyheten når det gjaldt innholdet var at læreplanene ble målformulert og ikke inneholdt metode-, eller pensumsveiledning. Det ble den enkelte lærer i samarbeid med andre kollegaer som måtte finne formen på opplæringen og valg av læremidler.

Reformene har knapt fått festet seg før nye utfordringer dukker opp. Både samfunnet og den politiske hverdagen er i endring, og nye krav til utdanning og læring utformes. Hvilke krav til kompetanse vil morgendagens samfunn stille? Hvilke grunnleggende kunnskaper og holdninger må et menneske ha med seg for å mestre livet og samfunnet rundt seg? I hvilken retning går den teknologiske utviklingen, og hvilke nye yrker vil dukke opp? Vi har mange spørsmål, men svært få svar.

Vi er i en brytningstid med store krav til kvalitet i utdanningen. Kvalitet skal måles, testes og offentliggjøres. Dette stiller store krav til Lærings-senteret i form av metoder og vurderingssystemer. Vi står overfor utfordringer som krever systematisk tenkning og grundig fundert forskningsarbeid for å skape en grunnopplæring som tilfredsstiller morgendagens kompetansekrav.

Kvalitetsutvalget

- hva nå?

Av Gro Elisabeth Paulsen, 1.nestleder i Norsk Lektorlag

Gro Elisabeth Paulsen retter i denne artikkelen et kritisk søkelys på Kvalitetsutvalgets arbeid så langt. Både utnevnningen av utvalget, mandatet og de forslagene det har kommet med i en delinnstilling, har vakt debatt. Forslaget om en nettbasert "Kvalitetsportal" har til nå fått mest oppmerksomhet. Forslaget om "en hatt til hver" i kvalitetsvurderingssystemet er minst like viktig. Kvalitetsbegrepet utfordrer ideologiske og politiske valg, og spørsmålet om hvem som får makt til å vurdere, vil påvirke vurderingsresultatene.

Gro Elisabeth Paulsen er 1. nestleder og leder for Skolepolitisk utvalg i Norsk Lektorlag. Hun arbeider ved Tranberg videregående skole i Gjøvik.

Noe av det siste Trond Giske gjorde før han gikk av som utdanningsminister høsten 2001, var å utnevne Søgner-utvalget, også kalt Kvalitetsutvalget. Dets mandat går ut på å vurdere innhold, kvalitet og organisering av hele grunnopplæringen fra førskole til og med videregående opplæring. Delinnstillingen datert 14.juni i år inneholder et rammeverk for en helhetlig tilnærming til kvalitetsvurdering. Hvordan skal et nasjonalt system for kvalitetsvurdering bidra til kvalitetsheving? I praksis vil utvalget legge premissene for hvordan resultatene av R94 og R97 skal kartlegges, og for om man skal fastholde eller korrigere den retningen disse reformene har gitt norsk

skole. De som husker innføringen av R94, vil også huske debatten om hvorvidt den etterfølgende evalueringen av reformen var et bestillingsverk der konklusjonen "vellykket" var gitt på forhånd. Mange reagerte derfor på at tidligere statssekretær Astrid Søgner, som har sin egen karriere sterkt knyttet til implementeringen av R94, og som er styreleder i Læringscenteret, ble oppnevnt til å lede arbeidet med vurderingen av resultatene av sitt eget arbeid. Kort etter regjeringsskiftet i fjor høst supplerte Kristin Clemet utvalgets medlemsliste og bidro dermed til at flere ulike skolepolitiske syn blir sterkere representert i utvalget.

Klarere skille mellom utviklingsarbeid og vurdering, -"en hatt til hver".

Utvalget slår fast at Norge er ett av få land i Vest-Europa som mangler et nasjonalt system for kvalitetsvurdering i grunnopplæringen, og at skoleeiere i mange tilfelle har mangelfull oppfølging. Man foreslår en omorganisering som innebærer nedleggelse av de statlige utdanningskontorene. Disse kontorene har hatt for små faglige miljø til å kunne gi støtte på områder som krever kunnskap innen skolens fag, og har virket som en byråkratisk omvei når faglige spørsmål skulle avgjøres. Utvalget foreslår at lovlighetskontroll og klagebehandling overføres fylkesmennene.

Videre foreslås det at Læringscenteret ikke lenger skal ha ansvar for å vurdere kvaliteten av sitt eget veilednings- og utviklingsarbeid, og at det opprettes et eget nasjonalt organ for kvalitetsvurdering, NOKU. Denne klare rollefordelingen er et sunt prinsipp og et meget viktig skolepolitisk signal fra utvalgets flertall. Også Læringscenteret vil underkastes en mer uavhengig vurdering av resultatene av eget arbeid. Et åpnere forhold til ekstern vurdering, både av arbeidsprosesser og resultater, bør etter manges mening starte nettopp i det skolebyråkratiet som skal drive skolens arbeid i den retningen. Lærere har blitt beskyldt for å være ”privatpraktiserende” bak lukkede klasseromsdører, men skolen har lang erfaring med at eksterne sensorer er et nyttig supplement til den interne vurderingen. Utvalget kaller prinsippet ”en hatt til hver”. En meget viktig forutsetning er imidlertid at NOKU blir et uavhengig organ. Spørsmålet om utvelgingen av de utdanningsinstitusjoner som skal utgjøre NOKU, blir derfor avgjørende.

NOKU – nok en byråkratisk høyborg?

Man kan selvfølgelig frykte at NOKU blir nok et byråkratisk organ fjernt fra skolens virkelighet, og at dets vurderingsarbeid blir et fremmedelement som påføres skolen. Dersom vurderingsarbeidet skal føre til positive endringer og kvalitetsheving, må det faktisk ha forankring i fagmiljøene på de enkelte skoler. Utvalgets forslag synes å mangle dette viktige leddet eller overlater det til ”skoleeier”. Mer direkte kontakt mellom NOKU og skoler/regioner bør etter min mening sikres, gjerne gjennom en nettverksstruktur og ikke gjennom en gammeldags hierarkisk struktur med tjenestevei gjennom skoleeier. Mange skoler har solide faglige miljøer, både når det gjelder faglig bredde og faglig spesialisering. Disse faglige ressurser blir lite utnyttet til å sikre faglig kvalitet på systemnivå. Lektorene burde brukes som en viktig ressurs i kvalitetsvurderingsarbeidet siden de har forankring både i sin vitenskapelige utdanningsbakgrunn og i

nær kjennskap til elever og skolefag. Utvalgets forslag til rammeverk nevner læreren som en nøkkelperson som leder av unge, men overser dessverre den unike kompetansen lektorene innehar som bindeledd mellom skolefag og universitetsfag/forskning. Et system der lektorer må forlate klasserommene og gjøre karriere som byråkrater for å kunne bidra i til kvalitetsvurdering, er et system som ikke utnytter den faglige ressursen i skolens personale.

En tredeling av kvalitet og vekt på læringsresultater.

Utvalget ønsker at tre aspekter ved skolen skal vurderes systematisk; strukturen, prosessene og resultatene. Hovedvekten skal legges på resultatkvalitet. Dette er en god nyhet. Med skoleformene på 90-tallet fulgte en ensidig vektlegging av strukturer og arbeidsprosesser. Spørsmål om faglige resultater ble så til de grader underkommunisert at mange lærere oppfattet det som innføringen av en kunnskapsfiendtlig skole. Det har medført en økende bekymring over faglig nivåsenkning i skolen, særlig i forhold til basiskunnskaper og basisferdigheter og i forhold til faglige krav til studiekompetanse. De individuelle erfaringene har blitt bekreftet i offentlige undersøkelser og i eksamensstatistikk fra høyskoler og universitet. Det er derfor gledelig at utvalget nå tydeliggjør at læringsresultater faktisk er viktige. Tydelige signaler om dette har vært mangelvarer. Et av tiltakene for å måle resultatkvalitet blir nasjonale prøver i basisferdigheter i norsk, engelsk og matematikk som også kan brukes til internasjonal sammenligning.

Målinger av læringsresultater er kontroversielt i dagens skole.

Det er imidlertid en sterk tradisjon for at alle former for ekstern vurdering møtes med skepsis fra skolehold. Man frykter pedagogiske inspektorat, man frykter rapportskrivning med tilhørende byråkratisk hykleri, og man frykter nasjonale prøver, eksterne sensorer og sentralgitte

eksamener som overstyrende og begrensende. Lille Marius og ”byer i Belgia” og drill&kill og test-terror manes fram. Det kan bli en smertefull og støyende prosess å utvikle en nasjonal resultatvurdering som inngir tillit. At det faktisk er vanskelig eller umulig å måle alle sider ved skolens virksomhet, kan sette en effektiv stopper for forsøk på å måle noe som helst. Dette er uheldig fordi vi dermed vil mangle varselsystemer som gjør det mulig å gripe inn når læringskvaliteten blir for dårlig. Den offentlige skolen kan i lengden ikke leve med en utbredt mistanke om at den faglige utviklingen der er for nedadgående. Skolen må kunne dokumentere at den er mer enn et ”sted å være” hvis den vil beholde elevgrupper som ellers vil kreve privatskoler. Konkurransen og markedstenkning vil prege synet på skolen i et liberalt samfunn med en velutdannet befolkning med internasjonalt perspektiv på utdanning. Foreldre og elever lar seg rett og slett ikke by hva som helst, og det bør vi som arbeider i skolen, være glade for selv om det kan volde besvær.

Kvalitetsportalen, døren til en skole som tekkes sine brukere?

Utvalgets forslag om å opprette en såkalt kvalitetsportal på internettet har vakt mye debatt. Oversikt over bruk av ressurser og over resultater i skolene er offentlig informasjon som verken kan eller bør hemmeligholdes. Det problematiske kan bli redigeringen av informasjonen og rangering av skoler knyttet til fritt skolevalg. Man frykter at dette kan føre til A-, B- og C-skoler og et dårligere skoletilbud totalt sett. En liberalistisk tenkning om utdanning som en vare og om eleven som kunde kan vanskelig fungere i forhold til norsk grunnutdanning. Den delen av skolens mandat som gjelder sosialisering av barn og unge, vil svekkes. I service-bransjen får man ikke oppdra sine kunder, men må tekkes dem. Også når det gjelder faglige resultatmål, er det vanskelig å se at skolen skal kunne ”selge” en krevende utdanning til kundegrupper som i første rekke er ute etter

et fint vitnemål. Denne problematikken har kommet lite fram i den offentlige debatten. "Brukerne", foreldre og barn, omtales som en ensartet gruppe med felles forståelse av hvilken "kvalitetsvare" skolen skal tilby dem. I andre sammenhenger blir det ofte påpekt at dagens barn og unge kjennetegnes av ønsket om kort-siktig behovstilfredsstillelse. Etter-spørsele etter "solid skolevare" kan bli mager dersom krav til "bestått grunnutdanning" holdes lave. Kvalitetsportalen kan i verste fall presse skolene inn i en konkurranse der hovedspalten blir et publikumsfrieri som er uforenlig med en langsiktig og ansvarlig nasjonal utdanningspolitikk.

Men hva med kvaliteten på skolens styringsdokumenter?

Utvalget foreslår at det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet skal måle det "helhetlige læringsresultatet". Utvalget hopper lett vint over den evinnelige problematikken omkring hvordan man skal operasjonalisere helhetlig kompetanse. I allmenn språkbruk vil resultatmåling i skolen dreie seg om å måle faglige kunnskaper og faglige ferdigheter. Skolefolk vet at holdningsmålene, som en del av helhetlig kompetanse, kompliserer, og noen vil si forkludrer, det faglige vurderingsarbeidet. Begrepet "helhetlig kompetanse" gir et meget vanskelig utgangspunkt for systematisk resultatmåling. Begrepet må etter min mening bære mye av skylda for at norsk skole i dag ikke er god nok på faglig vurdering og faglig tilbakemelding til elever. Begrepsbruken forårsaker at mange elever ikke utviklet gode nok læringsstrategier, for de forføres av tanken om at bare

noe er godt ment og i tråd med ønskelige holdninger, så er det også godt prestert. Utvalget bør derfor i neste omgang vurdere presisjonsnivået i skolens styringsdokumenter. Et godt kvalitetsvurderingssystem må ha et godt fundament. Kanskje blir det nødvendig i større grad å skille faglige kvalitetsmål fra sosiale og relasjonelle kvalitetsmål. Man kan også velge å stole på at gode faglige resultater faktisk uttrykker at det også står bra til med holdninger, læringsmiljø og trivsel i skolen,- noe PISA-undersøkelsen antyder.

Et rammeverk som tres ned ovenfra eller som bygges nedenfra?

Kvalitetsutvalgets delinnstilling virker merkelig fjern fra skolens liv og har en dedikasjon "Til elever og lærlinger" som virker som en tilføyhet pliktøvelse. Riktignok nevnes læreren som viktig leder og modell, og man ønsker at de enkelte læresteder utvikles til lærende organisasjoner. Det er likevel vanskelig å få øye på hvordan utvalget har tenkt seg det nye kvalitetsvurderingsarbeidet som en dynamisk kraft i skolens daglige liv. Hvordan skal vurderingssystemet bidra til å rekruttere, beholde og utvikle flinke lærere? Blant annet PISA-undersøkelsen viser at kvalitet i skolen avhenger av læreren. Der nevnes tre faktorer som virker inn på elevenes læringsresultater, - det emosjonelle forholdet mellom lærer og elev, de disiplinære forholdene i klasserommet og de faglige krav lærer stiller til elevene. Den gode lærer må ha et overskudd av faglig kunnskap og være så trygg at han kan konsentrere seg om sine elever uten å uroe seg for egen situasjon og egen autoritet. Han må også være

ambisiøs og resultatorientert på vegne av elevene. Kvalitetsvurderingssystemet må stimulere denne lærertypen hvis det skal bli et verktøy for å heve kvaliteten i norsk skole.

Oppvurdering av skolens faglighet, og dermed legitimitet.

Norsk skole trenger flere resultatorienterte lærere og lektorer etter en lang periode med ensidig fokus på prosesser. Et middelmådig skolesystem mister status og legitimitet, og mister dermed også gjennomslagskraft og troverdighet både overfor samfunnet og overfor den enkelte elev. For hele lærerstanden er det et problem at vi vanskelig kan dokumentere at vi faktisk utfører et arbeid selv om vi ikke har "vanlig kontortid". Dersom det nye vurderingssystemet kan bidra til å synliggjøre elevens faglige progresjon og læringsresultater, kan det også bidra til at skolen blir en bedre arbeidsplass for dem som mener at faglighet er viktig. Det kan også bidra til at samfunnet og skoleiere ser det som mer nødvendig med et høyt kvalifisert undervisningspersonale. I siste instans vil dette kunne heve den totale kvaliteten i norsk skole.

LES NORSK LEKTORLAGS NETTAVIS!

Les Norsk Lektorlags nettavis for fag, skole og utdanning!
Redaktør: Fred Olav Slutaas.
Adresse:
www.norsklektorlag.no.

FAGTORGET

På "Fagtorget" bringer vi denne gongen fagstoff i noko vidare perspektiv enn vi har gjort tidlegare. Artiklane om Læringscenteret og Kvalitetsutvalet går direkte inn på vilkåra og framtida for fagleg arbeid i skolen. I neste nummer av Lektorbladet kjem vi tilbake til stoff som gjeld direkte einiskilde skolefag. Her du stoff til fagtorget, ta kontakt med redaksjonen. Red.

IKKE BARE FOR VIDEREGÅENDE SKOLE: Norsk Lektorlag vokser også i grunnskolen og utenfor skoleverket

Mange oppfatter Norsk Lektorlag som en lærerorganisasjon for lektorer i undervisningsstilling i videregående skole. Ser vi på det raskt voksende medlemregisteret, ser vi at NLL vokser både i grunnskolen og på arbeidsplasser utenfor skoleverket.

NORSK LEKTORLAG ER VIKTIG I GRUNNSKOLEN

Geir Haagensen arbeider ved Steinkjer skole. Foto: Privat.

Norsk Lektorlag er spesielt viktig i grunnskolen nå når det settes stadig større krav til fagkunnskaper i barne- og ungdomsskole, sier Norsk Lektorlags hovedtillitsvalgt for grunnskolen, Geir Haagensen ved Steinkjer skole. – Det er svært viktig å ha lektorer i grunnskolen med den kompetansen disse representerer. Det er i grunnskolen vi legger grunnlaget for den faglige utviklingen som skal skje i videregående skole, sier Haagensen.

Har Norsk Lektorlag noe medlemspotensiale i grunnskolen?

Det er ca.1000 lektorer i grunnskolen.

Etter mitt skjønn burde de fleste av dem ha vært medlemmer av Norsk Lektorlag. I Utdanningsforbundet drukner de i mengden.

Norsk Lektorlag er et naturlig valg for dem, sier Geir Haagensen.

MANGE NYE MEDLEMMER UTENFOR SKOLEVERKET

Norsk Lektorlag har en voksende gruppe medlemmer som ikke arbeider i skolen. Innkjøpssjef Birger Asphaug i Steinkjer kommune meldte seg nylig inn i NLL og svarer gjerne på noen spørsmål om sitt møte med NLL som fagorganisasjon.

Hvorfor meldte du deg inn i Norsk Lektorlag?

Jeg ønsker å være med i en forening som arbeider for dem med høyere utdanning på hovedfagsnivå. Derfor var det naturlig for meg med geografi hovedfag å prøve medlemskap i Norsk Lektorlag. Jeg synes også at det er naturlig med min bakgrunn å være medlem av Akademikerne og nyte godt av de kollektive medlemsfordelene.

Hva synes du Norsk Lektorlag bør gjøre for medlemmene utenfor skoleverket?

Jeg tror det er viktig at organisasjonen setter opp en strategi for den typen medlemmer som jeg representerer. Man må markedsføre det aktivt at man vil være en akademikerorganisasjon med bred

basis for alle med utdanning på hovedfagsnivå – uansett arbeidssted. Disse medlemsgruppene vil som regel ha alternative organisasjoner å gå til, og da er det viktig at NLL opparbeider kompetanse på forhandlingssiden som vi utenfor skolen drar nytte av.

Hvordan opplevde du de lokale forhandlingene i høst som medlem av Norsk Lektorlag?

Førsteintrykket var at organisasjonen var noe ukjent med den type arbeidsplass som jeg har.

Etter hvert fikk jeg god assistanse, og forhandlingsresultatet for NLLs to medlemmer i Steinkjer kommune var svært bra, sier Birger Asphaug. – Kanskje burde man ha en egen hovedtillitsvalgt for den medlemsgruppen jeg representerer, tilføyer han fra rådhuset i Steinkjer kommune.

Birger Asphaug er innkjøpssjef i Steinkjer kommune. Foto: Privat

TUSENFRYD I TØNSBERG

Foto: Lars Dølvre Larssen, Tønsberg Blad

På Norsk Lektorlags femårsdag 22. november kunne leder Henning Wold ønske medlem nr.1000 velkommen i rekkene – Anja Graabræk Stensholt på Presterød ungdomsskole i Tønsberg. Det var også gjensyns glede da Henning Wold kunne overrekke blomster og konfekt til tusenmedlem-

met: Anja Graabræk Stensholt har tidligere vært Henning Wolds elev, noe hun slett ikke hadde i tankene da hun sendte innmeldingsskjema til NLL: - Det var en av kollegene som vervet meg, sier hun. – Jeg har til nå vært medlem av Utdanningsforbundet, men mener at Lektorlaget ivaretar de hovedfagsutdan-

nede læreres interesser bedre, sier Anja Graabræk Stensholt. – Dette var en fin presang på femårsdagen for Norsk Lektorlag. Ved å kunne fryde seg over medlem nummer tusen på dagen er jo midt i blinken, sier en optimistisk Henning Wold med et glimt i øyet.

SOGN OG FJORDANE LEKTORLAG SKIPA

Svein M. Sirnes vart vald til den fyrste leiaren I Sogn og Fjordane Lektorlag på skipingsmøtet den 31.10. Med seg i interimstyret har han Bjørn Angell-Jacobsen, Florø, Yngvar Hartvigsen, Luster, Magne Sægrov, Førde, Asbjørn Hunnes, Sylte og Anne Straume, Leikanger. Generalsekretær Otto Kristiansen orienterte om NLL på skipingsmøtet. Med Sogn og Fjordane Lektorlag på plass har Norsk Lektorlag fylkeslag i alle fylka.

Til alle lokallagene i NLL

Valgkomitéen vil gjerne ha forslag på kandidater til sentralstyret i NLL. Vi trenger vi å vite navn, telefonnummer, e-mail adresse og hvorfor dere synes vedkommende bør være kandidat til sentralstyret. Vedkommende må selvsagt ha sagt seg villig til å stille.

Forslag sendes til valgkomitéens leder, Kåre Bjørndal, Skutevikens Tverrgt. 1A, 5035 Bergen, e-mail adresse: kare-bjo@online.no og må være valgkomitéen i hende innen utgangen av januar 2003.

Vi håper på mange gode forslag.

*For valgkomitéen
Kåre Bjørndal*

ØYVIN OG ØVIND LARSEN

Når du støter på både Øvind og Øyvin Larsen i Lektorbladets spalter, skyldes ikke dette trykkfeil. Øvind Larsen har fotografert forsidebildet i dette nummeret og tar på oppdrag andre bilder for bladet. Øyvin Larsen er kontaktperson i firmaet ALIANZE, som er Lektorbladets nye annonseakkvisitør.

Foto: Per Thorvald Larsen

Fortida – et ukjent landskap?

Tid for bok: Anne Lise Jomisko presenterer bøker. Jomisko er lektor og litteraturkritiker.

Thorvald Steen
Den lille hesten
Forlaget Oktober

Karsten Alnæs
En fremmed
Aschehoug

Rekken av romanutgivelser med historiske emner har blitt lange de siste åra. Mange nåtidsforfattere synes å foretrekke emner og personer fjernt fra sin egen tid. To av de ivrigste her til lands er Thorvald Steen og Karsten Alnæs. Jeg vil se litt nærmere på de to siste utgivelsene deres, to bøker som både i form og innhold er svært forskjellige

Den lille hesten

Thorvald Steens tre forrige historiske romaner, Don Carlos, Giovanni og Konstantinopel, høstet gode kritikker. Årets roman, Den lille hesten, er også en vellykket bok. Steen velger et historisk materiale fra en svært fjern fortid når han forteller om Snorre Sturlassons siste levedager fram til han blir drept i 1241.

Snorres troverdighet som historiker er omstridt, men det er ikke hans evner som fortellerkunstner. Det verserer ulike historier om Snorre som storhøvding og maktmenneske på Island på 1200-tallet. Thorvald Steen har ønsket å gå bakenfor kildene og se Snorre som et komplisert og sammensatt menneske, og tillegger ham et følelsesliv fra et nåtidig perspektiv. Snorre framstår som en usympatisk, svikefull, forfengelig og maktsyk høvding som har flere fiender enn venner. I Steens portrett er det likevel ikke fritt for at vi får sympati for den aldrende mannen.

I Den lille hesten skal Snorre skrive et siste verk på sine eldre dager, sagaen om sitt eget liv, der han vil reise et monu-

ment over seg selv, og ikke over norske konger fra fjerne tider. Han ønsker å imøtegå sine mange fienders kvasse beskyldninger om maktbegjær, troløshet og svik. Han har til og med en mistanke om at hans egen sønn, Orækja, har imot ham, og redselen for dette opptar store deler av romanen. Parallelt med skrivevirksomheten venter han på sin elskerinne Margrete. Tittelen Den lille hesten henspiller på Snorres islandshest Sleipner, som er den eneste fortrolige i Snorres liv - noe Snorres banemann vet å utnytte.

I utkanten av Snorres gård Reykholt forberedes et overfall beordret av kong Håkon i Norge. Håkon er bitter for at Snorre, som den mektigste mannen på Island, nekter å innlemme øyriket i Norge. Nettet snører seg tettere og tettere sammen rundt Snorre, inntil døden er uunngåelig. Leseren vet hele tiden hva som skal skje, men Steen bygger opp spenningen på mesterlig sagavis. Steen sier også noe allmenngyldig om menneskers iboende maktbegjær som får gyldighet langt inn til våre dagers verdenskonflikter.

Steen gjør et stilistisk lurt grep når han legger synsvinkelen til Snorre selv og lar oss få ta del i Snorres tanker og handlinger fram til det dramatiske drapet på ham. Et annet finurlig grep er den sagadramatiske teknikken, med underdrivelser og korthuggede setninger, som passer like godt til beretningen om Snorre sett fra det 20. århundre som det

passet kampsценene og blodbadene i sagalitteraturen. Steens sagastil veksler iblant med realismens detaljerte karakterkildringer og også poetiske passasjer om Snorres psykologi. Denne særegne litterære miksturen av stilelementer fungerer godt. Som Snorre selv forener Steen historieskriving og diktning på et særdeles stringent vis.

En fremmed

Karsten Alnæs har også en forkjærlighet for historiske emner i skjønnlitterær form, og høstens roman, *En fremmed*, føyer seg inn i hans produksjon av historiske romaner. Alnæs er ofte høystemt og andektig i forhold til sine emner. I den biografiske romanen *Sabina* (1994) skinte fascinasjonen for hovedpersonen i så sterk grad gjennom at romanen vippet over mot ren romantisering. Etter min mening har noe av det samme skjedd i *En fremmed*. Blandingen av historie og fiksjon er ikke helt vellykket, og resultatet er en dokumentarroman i klemme.

Denne gangen henter Alnæs stoffet sitt fra den spanske borgerkrigen, og skildrer årene før og under Francos maktovertagelse. Til hovedstaden Palma på Mallorca kommer en dag en mystisk mann vandrende. Her oppsøker han snekkeren Gabriel Picornell. Picornells kone Joana fornemmer at den fremmede

vil føre ulykke med seg. Hun skal få rett. Heriberto Quiñones er en statsløs forkjemper for revolusjonen, en internasjonalist som tror på proletariatets diktatur. Han er en utrettelig idealist som vil gå gjennom ild og vann for saken, og spiller etter hvert en sentral rolle i etableringen av kommunistiske partier i Spania. Ingen vet helt hvem han er, han opererer under ulike dekknavn. Picornells datter Aurora, som også tror på kommunismen, forfører ham, og de gifter seg. Etter hvert som borgerkrigen innhenter dem, må de gjennom utallige lidelser på grunn av sin politiske overbevisning.

Det er gripende scener Alnæs har trukket fram fra borgerkrigen, men de hadde sant å si fungert bedre uten fortellerkommentarer som ”Dette fortelles for at verden skal vite det” og andre i overkant høystemte og klisjéaktige formuleringer. Alt i alt virker Alnæs for grepet av sin egen tekst til at han klarer å innta den distansen han burde. Fortelleren stiller seg faktisk i veien for personenes egen framstillingskraft, kommentarene virker ofte overflødige.

Omtrent halvveis i romanen skifter stemningen. Fra nærgående skildringer av menneskeskjebner og kjærlighetsforhold blir tonen mer saklig. Vi får skissert Europa foran verdenskrigen, mens

Heriberto fremdeles er hovedpersonen, det er han vi følger like til han blir henrettet av Francos styrker. Idealisten forblir en fremmed, og han tar med seg hemmeligheten om hvem som han er, i graven.

Alnæs gjør oppmerksom på at romanen er bygd på dokumentarisk stoff, og at hovedpersonene hans i virkeligheten fikk den skjebnen han forteller om. Det er et fascinerende stoff han har hentet fram. Han sitter også inne med imponerende kunnskaper om så vel den politiske situasjonen som de kulturelle forholdene i Spania på 30-tallet. Men det virker altså som om han er for oppslukt av stoffet, og dermed faller klisjéene for tett til at *En fremmed* har blitt en vellykket dokumentarroman.

Steens roman er altså etter min mening mer vellykket enn Alnæs sin roman, og grunnen kan virke paradoksalt: Steen skaper nemlig en troverdig nærhet ved å innta en respektfull distanse til sitt emne. Alnæs derimot ”føler” seg tett innpå sine hovedpersoner, men ender gjennom sine tallrike kommentarer og tidvis klisjéaktige språk med å stille seg i veien for sine personer. Slik fører Steen oss nærmere høymiddelalderen enn Alnæs klarer med mellomkrigstiden.

ENDRING AV BETALINGSORDNING FOR GRUPPELIVSFORSIKRING

Av Else Alvik, forsikringsansvarlig i Norsk Lektorlag

Etter at Norsk Lektorlag ble medlem av Akademikerne våren 2001, inngikk NLL avtale med Vital om hele forsikringskonseptet til Akademikerne. I den anledning ble vår gamle, obligatoriske gruppelivsforsikring med dekning 5G (G =Folketrygdens grunnbeløp) avvirket som tilbud til nye medlemmer. Det betyr at ordningen ble ”lukket”, det vil si at den fremdeles gjelder for gamle medlemmer som allerede hadde tegnet den.

Poenget med obligatoriske forsikringer var blant annet at de var billige for medlemmene fordi de ble administrert av NLLs sekretariat og ikke av forsikringsselskapet. Premien ble derfor betalt ved lønnstrekk hver måned sammen med medlemskontingenten til NLL, og slik fungerer premieinnbetalingen fremdeles for den lukkede 5G-ordningen.

NLL har nå inngått avtale om å overføre administreringen av

den lukkede 5G-ordningen til Vital. Dette innebærer en vesentlig lettelse for sekretariatet. Avtalen er svært gunstig, blant annet fordi Vital ikke øker premien som betaling for at de overtar administreringen av forsikringen: Fra 01.01.03 vil årspremien øke kun som resultat av økningen i Folketrygdens grunnbeløp.

Omleggingen medfører at årspremien ikke lenger skal betales ved lønnstrekk hver måned.

Vital vil sende en giro pålydende hele årspremien til hvert medlem en gang per år på samme måte som ved de kollektive, frivillige forsikringene til NLL. Sammen med giroen vil Vital sende ut en orientering om omleggingen, men NLL vil gjerne forberede medlemmene på at lønnstrekket reduseres fra og med januar 2003, og at de senere vil motta brev og giro fra Vital.

Konkurransementaliteten i skolen fortsatt død

Erik Aares. Foto: Privat

Lesertorget

For noen få dager siden var alle allmennlærerne ved den nye videregående skolen der jeg akkurat har begynt å jobbe (Lillehammer), samlet for å høre på en ungdomsskolelærer fortelle om ungdomsskolen. Etter foredraget ble det stilt spørsmål. Jeg kunne ikke dy meg: "La meg slå et slag for idrettskonkurranser både på videregående og i ungdomsskolen! På idrettsdager er det vel konkurranser av noe slag!?" Ungdomsskolelæreren ramset opp både høstdager, fjell dager og skidager, da det var stafetter, volleyballturneringer og andre lagspill-konkurranser. Men ingen individuelle konkurranser. "Meningen med kroppsøvingfaget er kroppsbeherskelse, individuelle konkurranser vil bare favorisere dem som allerede er flink til dette, mens de andre vil lide under dette. Så derfor har vi ingen individuelle konkurranser". Lærerne på min videregående skole som satt og hørte på, og som tok ordet, mente stort sett det samme. "Elevene som ønsker å konkurrere, kan heller delta på idrettskonkurranser på fritida". Jeg har også tidligere opplevd samme type reaksjoner som forleden, for snart femten år siden, da jeg jobbet som lektor i Stavanger, og senere i fjor, da jeg jobbet som lektor på Dovre. Hver av disse gangene ble mine forslag og innspill, for eksempel om at skidager skal ha konkurranser, enten fortiet eller motsagt.

Det jeg synes er forunderlig, er den på sikt unisone motstanden blant lærerne mot slike konkurranser. Og at en alltid klarer å finne på begrunnelser, som regel i retning av at konkurranser er skadelige. Det vil si: Sist år på Dovre oppdaget jeg sprekk i muren ved at det i tillegg ble argumentert med at "Det er vanskelig med skikonkurranse i og med at noen elever jo går langrenn mens andre kjører slalåm". Gymnastikklæreren argumenterte fortrolig med at slike konkurranser jo bare gir ekstraarbeid. Forutsatt at det ikke var slikt ekstraarbeid, hadde en egentlig ikke noe mot slike konkurranser.

Jeg vil selvsagt ikke gi meg, jeg vil fortsatt slå et slag for konkurranser i skolen. Så kanskje om tre år eller sju år reiser jeg meg på nytt opp og sier: "Jeg vil gjerne slå et slag for konkurranser på høst- eller skidager..." Og så vil det da kanskje vise seg at svarene og bortforklaringene på verdien av dette

blir som over, eller at en til slutt går god for tanken.

Så skal en for tiden kanskje heller ikke ha konkurranser innen teoretiske fag? Fordi de flinkeste klarer seg selv, og de svakeste ikke må lide ved å bli plassert nede på listene? Hm. Tja. Nei. Jeg går ikke med på det. Jeg som selv i utgangspunktet har tilhørt en lavere samfunnsklasse (far som skogsarbeider, mor som vanlig husmor), føler slikt snakk som en hån mot dem som vil noe, som ønsker å komme fram ved hjelp av egne ressurser, egne krefter og egen styrke. Som kanskje ved hardt strev klarer å komme langt fram, og som heller vil komme nede på listene enn ikke få lov til å prøve seg. For noe av det verste er jo klam "forstå-seg-på-ing" og "synes-synd-på-ing" eller det å bli usynlig. Det at en skal forskånes fra å se at en ikke er god nok. Men å se at en ikke er god nok, er jo det som må til for å få inspirasjon og motivasjon til å arbeide i retning av å bli bedre. Ja, det er et mysterium at andre lærere ikke ser dette.

Alle mennesker har et potensiale. Som ung 15 åring følte jeg at jeg hadde et stort potensiale, selv om dette var et mer eller mindre ukjent potensiale. Lenge forble dette uavklart, og først senere ble dette realisert. Jeg hadde etter flere års arbeid og studier ikke lenger bare muligheten til å klamre meg til et potensiale og et håp, men hadde i stedet fått evnen til på sett og vis hvile og arbeide utfra ervervet dyktighet. Jeg hadde så visst klart å bli god både i matematikk og kjemi, og kjempegod i biologi. Jeg hadde tort å passere håpet, hatt styrke til istedenfor en diffus oppfatning av mulighetene (noen dyrker slike som et slags opium) å avkle meg, plassere meg i virkelighetens verden.

Så hvorfor skal ikke elevene få lov til å trenge gjennom "tåkedis" av diffuse håp og murer av læreres fortelser, og få muligheten til å avsløre seg slik de er, det være se i idrett, matematikk eller språk: I begynnelsen som keitet, utrent, senere som mer og mer trente, til slutt med en plass de selv har vært ansvarlige for å finne. Altfor mange går i dag år etter år på skolen i en "tåkedis" og blir tvunget til å bli avslørt først etter at de er ferdige på skolen. Og de som kommer etterpå, skåner ingen.

Erik Aares

norsk lektorlag

Sekretariat:

Norsk Lektorlag, Keyzers gate 5,
0165 Oslo.
Telefon: 23327994,
telefax: 23327990,
Nettsider: www.norsklektorlag.no
E-post: sekretariatet@norsklektorlag.no

Generalsekretær:

Otto Kristiansen
Tlf. 23327994 (a),
48171611 (m),
e-post:
otto.kristiansen@norsklektorlag.no

Foto: Ø.L.

Leder:

Henning Wold, Tønsberg.
Tlf. 23327994 (a), 91327691 (m),
e-post:
henning.wold@norsklektorlag.no

Foto: Privat

1. nestleder:

Gro Elisabeth Paulsen, Gjøvik.
Tlf. 61172176 (a), 61132635 (p),
e-post:
groepau@hotmail.com

Foto: Ø.L.

Else Alvik, Ås, forsikringsansvarlig.
Tlf. 64975765 (a), 64940825 (p),
91583351 (m),
e-post: else.alvik@norsklektorlag.no

Foto: Ø.L.

Helge Bugge Eriksen, Skien, sekretær.
Tlf. 35905850 (a), 35545630 (p),
e-post: buggeriksen@hotmail.com

Foto: Ø.L.

Fred O. Slutaas, Elnesvågen, nettredaktør.
Tlf. 71266400 (a), 71262942 (p),
e-post: fred.olav.slutaas@norsklektorlag.no

Sentralstyret

Foto: P.T.L.

2. nestleder:

Sigrid Skogan, Steinkjer.
Tlf. 74121700 (a), 74161431 (p),
e-post: Sigrid.Skogan@c2i.net

Foto: P.T.L.

Else Wigen Berner, Stavanger.
Tlf. 51529560 (a), 51581473 (p),
e-post: eberner@c2i.net

Foto: P.T.L.

Monica Haugland, Bergen.
Tlf. 55156377 (a), 55203665 (p),
e-post: MonicaHaugland@c2i.net

Foto: P.T.L.

Inge Johnsen, Asker.
Tlf. 66907240 (a), 66901850 (p),
e-post: ijohnsen@start.no

Fylkeslagene:

Akershus Lektorlag	Leder Ranveig Wormstrand	Nesodden vgs.	66 96 15 11	rwormst@online.no
Aust Agder Lektorlag	Leder Terje Repstad	Møglestu vgs.	37 27 29 72	terje.repstad@moglestu.vgs.no
Buskerud Lektorlag	Leder Niels Petter Vardøen	Strømsø vgs.	66 98 04 72	niels.vardoen@skole.bfk.no
Finnmark Lektorlag	Leder Roald Johansen	Vadsø vgs.	78 95 29 60	roald.johansen@vdsvgs.finnmark-f.kommune.no
Hedmark Lektorlag	Leder Inger Kristin Thorstad	Ringsaker vgs.	62 34 22 65	ingkrith@online.no
Hordaland Lektorlag	Leder Per Svein Dufva	Laksevåg vgs.	56 32 03 28	psdufva@online.no
Møre og Romsdal Lektorlag	Leder Kjell Skorgevik	Fagerlia vgs.	70 12 16 27	kjell.skorgevik@senswave.com
Nord Trøndelag Lektorlag	Leder Bjørn Frosthammer	Olav Duun vgs.	74 27 37 99	bjoern@kvalito.no
Nordland Lektorlag	Leder Jørund Eldevik	Bodø vgs.	75 51 54 94	joerund@online.no
Oppland Lektorlag	Leder Just Almås	Gausdal vgs.	61 25 72 61	justalmas@hotmail.com
Oslo Lektorlag	Leder Jon Hybert Sand	Nordstrand vgs.	66 80 70 78	jonsand20@hotmail.com
Rogaland Lektorlag	Leder Else Wigen Berner	Bergeland vgs.	51 58 14 73	eberner@c2i.net
Sogn og Fjordane Lektorlag	Leder Svein M. Sirnes	Hofstad vgs.	57 82 71 63	sognogfjordanelektorlag@hotmail.com
Sør Trøndelag Lektorlag	Leder Tor-Olav Grønning	Strinda vgs.	72 58 06 19	tor-olav.gronning@adm.strinda.vgs.no
Telemark Lektorlag	Leder Tor Henning Olssen	Bamble vgs.	35 96 09 21	tholssen@hotmail.com
Troms Lektorlag	Leder Solveig Ryeng	Kvaløya vgs.	77 69 53 44	fjaera@hotmail.com
Vest Agder Lektorlag	Leder Kai Haugen	Vågsbygd vgs.	38 08 56 60	kaha4@isyd.no
Vestfold Lektorlag	Leder Odd A. Frydenberg	Sande vgs.	33 05 16 78	odd.frydenberg@sande.vgs.no
Østfold Lektorlag	Leder Hroar Gravning	St. Olav vgs.	69 34 69 39	hr_gravn@stolav.vgs.no

Medlems
Rådgiveren

Kun for medlemmer

Medlemsrådgiveren er et helt nytt betjeningskonsept fra DnB-konsernet, spesielt utviklet for å ivareta dine finansielle interesser som foreningsmedlem. Medlemsrådgiveren er en del av samarbeidsavtalen mellom din forening og DnB-konsernet, med sine leverandører: Den norske Bank, Postbanken, Vital Skade og Vital Forsikring.

Her får du alle bank- og forsikringstjenestene samlet på ett sted. Medlemsrådgiveren tilbyr faglig kompetanse på de produkter og tjenester avtalen omfatter og kjennskap til dine gunstige betingelser som medlem.

Avtalen gir deg et langt bedre tilbud enn om du skulle forhandlet på egenhånd.

Ring 04700 - så vet du mer